

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, osmrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in utožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilno pisana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorej lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo Edinost

priredi

v nedeljo dne 16. januarja 1910

ob 10. uri dopoldne.

javen shod

v veliki dvorani Narodnega doma v Trstu.

Dnevni red:

- 1) Delovanje parlamenta v zadnjem zasedanju. Poroča dr. Rybář.
- 2) Poročilo o delovanju tržašk. mestnega sveta, oziroma deželne zbornice.

Vse zavedne volilce vabi k obilni udeležbi

Odhor

političnega dr. „Edinost“.

Narod. delav. organizacija

priredi

v nedeljo dne 16. januarja 1910

DVA

javna shoda

in sicer:

- 1) PRI SV. MARIJI MAGDAL. SPODNJI ob 3. in pol uri popoldne v dvorani gosp. poslanca Antona Miklavca.
- 2) V ŠKORKLJI ob 3:30 uri pop. v gostilni Marconi „Al colle di Scorcola“.

DELA VCI MESTA IN OKOLICE! Vdeležite se teh shodov!

Odhor

Narod. delav. organizacije.

BRZOJAVNE VESTI.

Za delazmožnost češkega dež. zbora.

DUNAJ 13. „Slav. Koresp.“ poroča: Jutranji praški listi, nemški in češki, priobčijo sledeči komunik: Kakor se nam poroča, se poskus, da se zagotovi kratko zasedanje češkega deželne zbora, najprej stori v Pragi. Za pogajanja z deželnozbornimi strankami sta določena viši deželni maršal in namest. Coudenhove. Načelnik avtonomne deželne uprave in načelnik politične deželne vlade bi pričela svojo nalogo na podlagi informacij, ki bi jih poprej ustmeno dobila pri ministrskemu predsedniku Bienertu. Tozadavna akcija utegne pričeti prve dni prihodnjega tedna.

Sklepanje avstrijskega državnega zbora.

DUNAJ 13. „Deutsch-Nationale Correspondenz“ pravi, da bo državni zbor sklican na 10. februarja, da reši proračun in načrte finančne reforme.

PODLISTEK,

53

Igralec.

ROMAN. - IZ SPOMINOV MLADENIČA.

Ruski pisatelj F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K.

XIV.

Nehoté sem vskliknil.

„Kaj je? Kaj je?“ je vpraševala čudna. Bila je bledega in mračnega obličja.

„Kako, kaj je? Vi? Tu, pri meni!“
„Ako prihajam, tedaj vsa prihajam. To je moja navada. Takoj izprevidite to. Zažgite luč!“

Zažgal sem luč. Pavlina je vstala, stopila k mizi in položila pred-me odprto pismo.

„Prečitajte!“ je velela.

„To, to je roka des Grieuxa!“ sem vskliknil in pograbil pismo. Roki sta mi trepetali in vrste so mi migale pred očmi. Pozabil sem natančne izraze, ki so bili v pismu, toda navedem naj je, dasi ne od besede do besede, ampak od misli do misli.

„Mademoiselle“, je pisal des Grieux,

Misija grofa Khuen-Hedervary-ja.

BUDIMPEŠTA 13. Grof Khuen-Hedervary je vsprejel danes — bivšega ministra dr. Tomašiča, da bi se z njim pogajal glede vsprejetja ministerstva za Hrvatsko.

BUDIMPEŠTA 13. (Ogr. biro.) Določeni ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary je predpoludne posetil bivšega trgovskega ministra dr. Ludovika Lang; nato se je grof Khuen-Hedervary podal v ministerstvo za deželno brambo, kjer se mu je posrečilo pridobiti generala Samuela Hazay-a za listnico ministerstva za deželno brambo. Potem takem prevzame Hazay v Khuen-Hedervary-jem ministerstvu listnico ministerstva za deželno brambo.

BUDIMPEŠTA 13. Grof Khuen-Hedervary je imel danes dopoldne več konferenc, katerih uspeh je bil, da vstopi baže v njegovo ministerstvo general Hazay kakor minister za deželno brambo, dočim je bivši minister Tomašič odklonil listnico za Hrvatsko.

Dosedaj bi bili torej na listi štirje ministri in sicer: Khuen-Hedervary, ministrski predsednik, minister za notranje stvari in provizorično minister za Hrvatsko, Lukacs minister za finance, Karol pl. Hieronymi minister za trgovino in Hazay minister za deželno brambo. Khuen-Hedervary dovrši brzkone že danes zvečer svoja pogajanja glede sestave ministerstva in jutri poskuša, da se stavi v zvezo z onimi parlamentarnimi strankami, ki jih hoče pridobiti za svoje načrte. V soboto odpotuje Khuen-Hedervary na Dunaj in v nedeljo ga vsprejme cesar v avdijenci. V četrtek ali petek prihodnji teden se namerava ministerstvo predstaviti poslanski zbornici.

BUDIMPEŠTA 13. (Ogr. biro.) Bivši minister za Hrvatsko Nikolaj pl. Tomašič je tekom predpoludne posetil grofa Khuen-Hedervary-ja, ki mu je ponudil listnico ministerstva za Hrvatsko. Tekom razgovora so pa prišle glede vprašanja železniške pragmatike med Tomašičem in Khuen-Hedervary-jem take divergencije na dan, da ni mogel dr. Tomašič vsprejeti hrvatskega ministerstva.

Turčija ne proda Krete.

DUNAJ 13. Tukajšnji dobroobveščeni krogi proglašajo vse vesti, da Grška odkupi Kreta z denarno svoto, kakor popolnoma izmišljene. Turška vlada je odločno izjavila, da odbije vsak predlog, tudi ako bi ga stavile krečanske zaščitne vlasti, ki bi hotel prikrajšati njene pravice in posesti.

Cesar Menelik umrl?

RIM 12. Vest „Osservatore Romana“, da je abesinski cesar Menelik umrl, odločno demantira „Agence Havas“. O cesarjevi smrti so se ponovno razširile vesti ali nobenkrat se ni potrdila smrt cesarjeva. „Secolo“ pravi, da je cesar Menelis brzkone umrl, vendar gotovo se to ne more doznati, ker je dvor obkoljen z močno vojaško posadko. Cesar Menelik je baže umrl že 23. decembra m. l., ali njegovo smrt prikrivajo iz strahu pred revolucijo.

Vojna flota za Kanado.

OTAVA 13. Ministerski predsednik Laurier je danes predložil v parlamentu zakon o obrambi na morju. Po tem zakonu se ima zgraditi stalna flota z nabranimi četami. Takoj se prične z gradnjo 11 križarjev in

„neprijetne razmere me silijo, da odpotujem takoj. Gotovo ste sami opazili, da sem se namenoma ogibal vsakega priznanja napram vam tako dolgo, dokler se ni razjasnil ves položaj. Prihod stare (de la vieille dame) vaše sorodnice in njeno grdo vedenje sta mi pregnala vse dvome. Moje lastne, slabostjoče razmere mi docela preprečujejo gojiti nadalje sladke nade, katerim sem se dal voditi nekoliko časa. Žal mi je za prošlost, toda upam, da ne najдете v mojem vedenju ničesar, kar bi bilo žantiloma in poštenega človeka (gentilhomme et honnête homme) nedostojno in nevredno. Vsled izgube skoro vseh svojih novcev, posodivši jih vašemu očmu, sem prisiljen izkoristiti ono, kar mi je ostalo: naročil sem namreč svojim znancom v Petrogradu, da naj ukrenejo vse potrebno k prodaji zastavljenega mi posestva. Ker vem, da je vaš lahkomiselni očem potrošil vaš lastni denar, sem sklenil odpustiti mu petdesettisoč frankov in vračam vam na to vsoto glaseče se zadolžnice na premoženje, da vam bo tako omogočeno dobiti vse nazaj kar ste izgubili, ako zahtevate imetje sodnim potom od njega. Nadejam se, mademoiselle, da bo moj postopek gledat na sedanje razmere za vas zelo ugoden. Upam tudi, da s tem postopkom izpolnim dolžnost poštenega in blagorodnega človeka. Bodite uverjeni, da

za to je postavljena v proračun za let 1910 svota 3 mil. Ministerski predsednik je izjavil, da stavi Kanada svojo vojno floto na razpolago angleškemu kralju, ako bi se Anglija s kako državo zapela v vojno.

Francoski senat.

PARIZ 13. V senatu je bil izvoljen predsednikom Dubost. Od 259 oddanih glasov jih je dobil 220.

Paulhan letel 1800 metrov nad zemljo.

LOS ANGELES 13. Paulhan se je dvignil v zrak in dosegel višino 1800 metrov in s tem je dosegel nov rekord višin za aeroplan.

Herzensteinovi morilci pomiloščeni.

PETROGRAD 12. Car je pomilostil dotične pristaže zveze pravih ruskih ljudi, ki so bili umorili člena ruske dume Herzensteina. Morilce so takoj izpustili z ječe.

Obsojeni častniki.

KAZAN 13. Pred tukajšno vojno sodnijo je končala danes razprava, ki je trajala tri tedne in v kateri se je razpravljalo o zlorabah pri vojaški intendaturi. Deset obtožencev, med katerimi so dva podpolkovnika in 8 drugih častnikov, so bili obsojeni v izključenje iz službe, na zgubo pravic svojega čina in redov ter uvrščanje v oddelek korekcijskih jetnikov. Poleg tega bi se imelo izterjati od obsojenih 170.000 rubljev sodnijskim potem v prilog kroni.

Potres.

LIZBONA 13. V Villafranca, oddaljeni od Lizbone 28 kilometrov, so čutili več potresnih sunkov.

Še: latinizacija v cerkvi.

(iz poslanskih krogov.)

Na načrten način je škof Nagl s svojo naredbo pokvaril božične praznike narodu hrvatskemu v Istri. V Buzetu n. pr. se je g. župe-upravitelj — miroljuben in umen človek — bal razglasiti ljudstvo ono naredbo, ker je vedel, da navstane veliko pohujšanje. Ali moral je — nahajal se je med kladivom in nakovalom. In prišlo je, kakor se je župe-upravitelj bal. Narod iz cerkve, a vanjo Italijani — socialisti, ki so se s tem iz golega narodnega sovraštva zagrešili proti načelom lastne stranke.

Narod govori: Kolikor greha je provzročil škof se svojo naredbo, ne bi ga storil niti kak brezbožnik. Ali Bog je pravičen in On naj sodi krivca-provzročitelja greha in pohujšanja te božične praznike.

Preidimo h komentaciji škofove naredbe za latinizacijo cerkve. Vprašanje je, kateri povod je bil, bodi rimski stolici, bodi škofu Naglu, da goni iz cerkve narodu razumljivi jezik? Je-li raba tega jezika v pohujšanje? Ni! Ali bi bil narod po izvedenju škofove naredbe bolj pobožen, ali bi čutil bolj krščanski? Nikakor. Je-li to izganjanje božja volja? To pa najmanj. Kdor bi to trdil, bi se šalil z Bogom. Kateri vzrok je torej nagl bodi rimsko stolico, bodi škofa Nagla, da je izdal tako naredbo?

Odgovor je lahek. Tu je deloval narodno-politični nagon, ki bi se ga hotelo opravičevati z božjo voljo! Če bi bilo tako postopanje volja božja, potem bi se dal opravičevati s tem vsaki grešni dogodek. Ali to ni res. Res je sicer, da vsemožni Bog

se mi je spomin na vas na veke utisnil v moje srce.

„Kaj ne, to je jasno?“ sem rekel okrenivši se k Pavlini. „Ali ste mogli kaj drugega pričakovati?“ sem pristavil z nevoljo.

„Ničesar nisem pričakovala,“ je odgovorila navidez mirno, dasi je nekaj podhrtavalo v njenem glasu. „Že davno sem se odločila: čitala sem njegove misli in uganila, kaj misli. Mislim, da iščem... da bom zahtevala...“ ustavila se je, ne da bi končala, se ugriznila v ustnice in utihnila. „Nalašč sem podvojila svoje preziranje napram njemu,“ je nadaljevala, „čakala sem, kaj se izcimim iz tega. Ako bi prišla brzojavka o dedščini, bi mu vrgla pred noge dolžno vsoto temu idiotu (očmu) in ga zapodila! Že davno, davno sem ga sovražila! O, preje ni bil tak, tisočkrat ne, a sedaj, sedaj!... Ah, s kakim veseljem bi mu vrgla sedaj teh petdesettisoč v podli obraz in pljunila... in pohodila pljunec!“

„Toda papir, vrnjena zakladnica na petdesettisoč frankov, se nahaja v rokah generalovih. Vzemite in vrnite jo des Grieuxu!“

„O, ne! Ne, ne!“

„Res, res! Ne! K čemu pa je general sedaj sploh sposoben? In babica?“ sem hipoma vskliknil.

vse dopušča in da tudi najgrši čin ni direktno od Boga zabranjen. Ali človek ima razum in pamet in zato bosta morala tudi papež in škof odgovorjati za svoja dela! Zato tudi narod brani svoje prepričanje z isto pravico, s katero brani človek svoje življenje pred razbojnikom.

Je-li morda tudi to božja volja, da se papež vedno voli iz kraljevine Italije?! Na to odgovorimo drugkrat. Je-li bila tudi to božja volja, da je bil škofom tržaško-koperske škofije imenovan Nemec, ki ne pozna ne jezika, ne naroda te škofije?! Je-li volja božja, da je imenovan za višega pastirja človek, ki ne pozna običajev in ne umeje glasu svojih ovac?!

Ali pa morda ni bilo med Slovenci in istrskimi Italijani ni enega pravičnega moža, ki bi bil vreden, da postane škofom te škofije?! Ako je vse to božja volja, potem moramo vprašati, kaj bi rekli Nemci, ako bi bil nad njimi imenovan škofom človek — pa naj bi bil tudi najpravičnejši — ki ne bi umel nemškega jezika?!

Ako bi bila božja volja res taka, kakor je volja Naglova, potem ne bi bil Bog dopustil, da bi se govoril naš jezik, kamo-li, da je naš narod v tem jeziku Njega hvalil, častil in pevaje molil že pred tisoč leti! Je-li Krist — ta začetnik krščanske vere — kedaj rekel, da je v tem ali onem jeziku zabranjeno Boga moliti?! Ni!

Dokaže naj se torej — da bodo hrvatski krščani vedeli to — iz katerega vzroka je volja božja, da se hrvatsko-slovenskemu narodu v Istri zabranjuje v cerkvah moliti in častiti Boga v svojem materinem jeziku! Ali ni možno, da se je začelo z bičem preganjanja pobožni slovenski narod iz cerkve, kakor so nemški škofje v ječi bičali sv. Metoda, ker je učil slovenske narode Kristovo vero v njihovem jeziku?!

Zakaj ne bi bili predniki blagega spomina, škofje Dobrila, Glavina in Šterk, nikdar storili kaj takega? Ne bi, ker so imeli srca, da tolmačijo narodu vero Kristovo v razumljivem jeziku ter da ohranijo starinsko pravo (in ne privilegij!) tega naroda, med katerim se še sedaj na mnogih cerkvah nahajajo glagolski (staroslovenski) napisi v znak, da je narod ta jezik nekdanj rabil!

(Zvršetek pride.)

Narodna zbirka.

Akad. fer. društvo „Balkan“ je priredilo v spomin XX. septembra „Narodno zbirko“ v prid „Družbe sv. Cirila in Metoda“, „Dijaškega podpornega društva v Trstu“ in ljudskih knjižnic, vzdrževanih po omenjenem društvu. Kdor je hotel darovati le v enega omenjenih namenov, je to označil v posebnem oddelku nabiralne pole, kar se je tudi pri razdeljevanju nabrane svote uvaževalo. Ostala svota pa se je razdelila v tri jednake dele. Začelo se je nabirati 19. IX. 1909. Razposlalo se je 95 pol. Od teh je bilo praznih ali sploh društvu nevrnjenih 30. Izkazke posamičnih pol prinesemo posebej.

Skupno se je darovalo 1304 K 95 st. (Zraven tega smo dobili še 100 narodnih kolkov). Od te svote je bilo darovanih samo za „družbo sv. Cirila in Metoda“ 180 K 20 stot., samo za „dij. podporno društvo v Trstu“ 66 K 85 stot., samo za ljudske knjižnice 48 K 12 st., za vse tri namene skupno

Pogledala me je zamišljeno in nestrpn.

„Zakaj babica?“ je izpregovorila nevoljno. „Ne morem iti k nji. Sicer pa nikogar ne maram prositi odpuščenja,“ je pristavila razdraženo.

„Kaj torej storiti?“ sem zakričal. „Kako ste mogli vi ljubiti tega des Grieuxa! O podlež podli! Hočete, da ga ubijem v dvoboju? Kje je sedaj?“

„V Frankfurtu in ostane tam tri dni.“
„Ena beseda iz vaših ust, in takoj jutri se opeljem s prvim vlakom!“ sem izustil v glupem oduševljenju.

Zasmejala se je.

„Kaj še! Še reče vam: najprej mi vrnite petdesettisoč frankov. In zakaj naj bi se še bil?... Kakšna neumnost!“

„Kje pa vzeti teh petdesettisoč frankov?“ sem nadaljeval škripaje z zobmi. „Saj se ne pobirajo kar tako po zemlji! Poslušajte! M. Astlej?“ sem vprašal ter se obrnil k nji prešinjen od tajne ideje.

Oči so se ji zablistale.

„Kaj, mari hočeš ti sam, da te zapustim in odidem k temu Angležu?!“ je rekla ter me gledala pri tem s presunljivim pogledom naravnost v obličje, trpko se nasmihajoč. Prvič v življenju mi je rekla „ti“.

(Pride še.)

pa 1009 K 78 stot. Tej svoti je dodalo društvo še obresti: v znesku 4 K.

Stroški so iznašali 32 K 32 st. Tako bi morala dobiti družba sv. Cirila in Metoda 507 K 35 stot., dij. podp. društvo 394 K, ljudske knjižnice 375 K 27 stot. Po odobrovanju sklepu so se pa številke pokrožile tako, da dobi družba sv. Cirila in Metoda 500 K (dva kamena za obrambeni sklad in 100 K kakor prispevek za družbo), dij. podporno društvo v Trstu 400 K, odsek za ljudske knjižnice pa 375 K.

Sicer skoro neverjetno, ali resnično je, da je akademično društvo v odgovor na dopisane pole te rodoljubne zbirke, pri kateri je bilo vsakemu dano na svobodo, da si izbira namen svojega darila, dobilo od nekaterih strani naravnost žaljive odgovore in napade. Čudno je, da se še hočejo prištevati med Slovence ljudi, ki ne čutijo ne za slovensko obmejno dečo, ne za slovensko dijaštvo, ne za razširjenje ljudske prosvete. Toda namen prirejane zbirke je bil gotovo tako vzvišen, da nizki napadi ne morejo tangirati društva-prireditelja. Slovensko čuteče občinstvo Trsta, okolice in našega Krasa je spoznalo plemenitost namena prireditve in se je odzvalo v hvalevrednem številu. Vsepih ni izostal! Tisoč in tristo kron šteje slovenski narodni zaklad več, in to je gotovo dosti za skromne slovenske razmere. Odbor podpisanega društva se tem potom iskreno zahvaljuje vsem darovateljem, posebno pa še vsem nabiralcem za njih trud in požrtvovalnost.

Trst, 13. prosinca 1910.

Slov. akademično fer. društvo „Balkan“
Lavoslav Čermelj, Ivan Marija Čok,
arhivar, predsednik.

Aforizmi goriške politike.

Dolgo je čakal deželni zbor goriški na možnost delovanja.

Nakopičilo se je raznovrstnih važnih vprašanj, ki nujno zahtevajo rešitve, in prošnji na kupe. In marsikdo je pričakoval, da se voz strankarske politike vsaj glede na občo korist dežele potegne na gladkejšo pot — pot pomirjenja in dela.

Uresničilo se je, da po tolikem času zborujejo zopet poslanci dveh plemen in različnih načel. Ali v kakem položaju, pod kakimi utisi in dogodki? To je nekaj posebnega — nezasiščenega.

Krivic in maščevalnost sta bili posebljeni v eni osebi — zmagovalca je triumfalno in pokazal svojo oblast in moč v maščevanju.

Pravica in politična poštenost sta se umaknili, misel na narodnost in vero ni mogla zmagovalcu prikrajšati osvete nad svojimi — brati.

Nadvladala ga je edino zavest zmagovalca, ki vporablja vsako sredstvo, da uniči popolnoma moč svojih sorojakov — družega mišljenja.

Kaj takega se še ni zgodilo niti v kranjskem deželnem zboru, kjer se bore stranke — na nož.

Zveza Pajer-Gregorčič — liberalec Italijan in slovenski duhovnik — je zveza dveh ekstremov, dveh moči, ki ju vse ločuje in vendar sta si v objemu.

Kam sta izginila narodnostni čut in ponos? Ali je res to politika stranke, ali pa samo osebe? Mislim, da zadnje, ker vem, da je v slovenski ljudski stranki mož, ki se gotovo ne strinja s tem.

No, manjkalo je še sklepni akt — dveh voditeljev. In sedaj je gotov tudi ta.

To je žalosten pojav, ki krvavo zadevuje v srce vsakega poštenega Slovenca.

V nobeni slovenski zbornici se ni še nikdar kak slovenski poslanec tako brezobzirno bojeval roko v roki s sovražnikom proti svojim lastnim bratom.

Ni se še zgodilo, da bi se pravica tepala na tak način; naravnost neumljivo je, kako more glavar, ki bi moral pomirjevalno delovati na stranke, tako brez sramu prelamljati opravičnik deželne zbornice v strankine namene.

Ni se še zgodilo, da bi slovenski posl.-duhovnik branil krivično izvolitev liberalnih italijanskih poslancev, a ob enem, vkljub poštenosti in zakoniti izvolitvi slovenskih poslancev, priporočal uničenje mandatov svojih bratov, ker so družega mišljenja.

Nikdar se še ni zveza dveh, po načelih in narodnosti tako nasprotnih si struj — klerikalnih Slovencev z liberalnimi Italijani, najhujšimi nasprotniki Slovencev, pokazala v taki luči.

Ni se še dogodilo, da bi se na tak način in s takimi sredstvi maščeval kdo nad svojimi brati s pomočjo take zveze!!

Taka zveza je protinarodna, protivrska in nenaravna! Zato se mora uničiti sama! Koliko pa stane naš narod la zveza?

Vprašanje jugoslovanskega ministra.

Od ugledne strani pišejo zadarskemu „Narodnemu listu“, da so vse vesti o sondiranju glede bodočega jugoslovanskega ministra neosnovane. Za sedaj ni še niti načelno določeno, da-li Jugoslavlani sploh pridejo v poštev za kako mesto v kabinetu. Še-le potem, ko bo to določeno, se bo moglo govoriti o vprašanju osebe. Za Hrvat v Dalmaciji, ki stoji na programu udruženja s Hrvatsko, ostaja odprto vprašanje, da-li morejo vstopiti v avstrijski kabinet?

Ali to more veljati le v teoriji, v praksi pa stoji stvar drugače, kajti vsepešne politike ni možno voditi in abstracto. Dokler je Dalmacija zastopana v državnem zboru dotlej se morejo logično nje zastopniki udeleževati na vladi. Zato bo Hrvat, pa naj je iz Dalmacije ali Istre, ali pa Slovenec, gotovo primerno zastopal naše interese, kajti ti so solidarni na polju kulture in politike!

Zaupnik „Narodnega lista“ zaključuje: „Glejmo torej najprej, da dobimo jugoslovanskega ministra. Kdo naj bo prvi poklican na to mesto, o tem naj se poslanci sporazumno dogovore z vlado!“

Na tem stališču smo tudi mi: prvo vprašanje je, da dobimo ministra, in potem naj pride še-le drugo: kdo bo minister!!

Najstarejša hrvaška čitalnica v Istri Franu Supilu.

Hrvaška Čitalnica v Kastvu je imenovala poslanca g. Frana Supilo svojim častnim članom in mu je tem povodom poslala to-le pismo:

V Kastvu dne 23. dec. 1909

Velepoštovani gospod
FRAN SUPILO
zastopnik naroda

Reka.

„Hrvaška čitalnica“ v Kastvu Vas je povodom svojega letnega običnega zbora obdržanega dne 22. decembra t. l., visokoceneč Vaš jekleni značaj, Vaše požrtvovalno in nesebično delo v korist hrvaškega naroda, imenovala v smislu § 10. društvenega statuta svojim častnim članom.

Usoja si staviti Vam to do znanja z odličnim spoštovanjem.

Odbor „Hrvaške Čitaonice“ v Kastvu.
Predsednik: Tajnik:
Jakob Jakac Alfonz Besednjak

S tem zaključkom je kastavska čitalnica dobila svojega četrtega častnega člana. Ostali še živijo častni člani so istrski sokoli Laginja, Mandić in Spirčić, a sedaj se jim je priključil še dalmatinski sokol g. Fran Supilo, ki so ga hoteli sovražniki našega naroda nedavno moralno uničiti.

Na to odlično počaščenje iz ognjišča hrvaške zavesti v Istri je odgovoril posl. Supilo s sledečim pismom hvaležnosti in uvaževanja:

„Reka, 27. decembra 1909.

Slavnemu odboru

„Hrvaške Čitaonice“

v Kastvu.

Globoko sem ganjen po veliki časti, ki mi jo je izkazala Vaša čitalnica, ker vem, kako dobro vem, kdo je in kaj je Kastavska čitalnica v hrvaškem življenju v Istri, a po tem tudi vsega našega naroda. No, Vaše počaščenje me je ganilo tem bolj, ker prihaja v momentu, ko so dunajski živi in pisani „dokumenti“ hoteli v meni ubiti ono, kar mi je kakor človeku in Hrvatju najsvetejše. Hvala Vam na zaupanju!

Vaš udani

Fran Supilo“.

Dnevne vesti.

C. kr. obrtni inspektorat v Trstu. Trgovinski minister je imenoval komisarja obrtnega nadzorstva v Trstu, g. Ivana Cattarinich, obrtnim komisarjem II. razreda.

Mestni svet. V sinočnji seji so rešili naši mestni očetje v dobri pol uri 8 točk dnevnega reda.

Župan je otvoril sejo ob 7.15, ter se spominjal najprvo dne 10. t. m. umrlega someščana Francesco Mussnerja. Občinski svetovalci so se v znak sožalja dvignili s svojih sedežev.

Dalje je župan naznanil, da je cesar potrdil 3 mesečni proračunski provizorij za leto 1910.

Preditana je bila prošnja tržaškega orkestralnega društva za podporo, da bi moglo prirediti štiri simfonične koncerte v gledališču Verdi. Na predlog mestnega odbora je mestni svet dovolil za omenjene koncerte polovične cene za razsvetljavo in kurjavo, a brezplačno ognjegasc.

Razpravljalo se je potem o novem fajakarskem tarifu.

Weil je predlagal, naj se preide na dnevni red.

Wilfan je predlagal neke stilistiške premembe, radi boljše umevanja.

Budinich je priporočal premembe in se deloma pridružil izvajanjem dr. Wilfana.

Minos je izjavil, da bo glasoval za predložen načrt, ker je zato nejasen, da se niti mi, ki smo Tržčani, ne spoznamo v njem. Tem manj se bo mogel spoznavati ptujec.

Mordob bo glasoval proti. Naj se ga vrne mestnemu odboru, da ga na novo predstavi. Predloženi tarifni načrt je tako konfuzen, da ga nihče ne razume.

Potem ko so govorili še Budinich, d'Osmo in Soletti je bil načrt sprejet z večino glasov, s spremembami predlaganimi po dr. Wilfanu.

Odobreni so bili brez debate troški za napravo lokalov municipalnega predstestva. Izvoljen je bil iz 5 členov obstoječ odsek za proučevanje ustanove podpore blagajne pri mestni klavni. Potem ko so bili še odobreni nekateri drugi naknadni krediti in mej temi 8000 K za stroške nadomestnih

državnozbornskih volitev in sklepni račun fonda za ranjence v vojni, je bila zaključena javna ter je začela tajna seja.

Nagla se branijo tudi — kršč. socijalci! Krščansko-socijalna strankarska korespondenca „Austria“, razpošilja dne 13. t. m. sledeči komuniké: „V županovem salonu za pušenje so se sestali sinoči člani vodstva kršč. soc. stranke nižjeavstrijske na posvetovanje pod predsedstvom dr. Luegerja. Med drugim se je v tej seji tudi konstantiralo, da ni kršč. soc. stranka niti direktno, niti indirektno najmanj pripomogla k imenovanju tržaškega škofa Nagla koadjutorjem kardinala, kneza in nadškofa dunajskega.“

Posebno laskava ta izjava za dr. Nagla ni. Mi ga imamo radi kakor trn v peti, a na Dunaju se ga branijo z vsemi štirimi.

Istrska duhovščina proti kaplanu Ukmarju. Včerašnji „Slovenec“ piše, da je enako izjavo kakor ostala istrska duhovščina tržaške škofije poslala tudi duhovščina pazinskega dekanata. Duhovščina ogorčeno protestira zoper očitane modernizma in neizvrševanja dolžnosti od strani kapelana Ukmarja.

Občni zbor pevskega društva „Kolo“ se je vršil minole nedelje popoldne ob navzočnosti skoro vseh členov-pevcev. Zborovanje je otvoril predsednik Makso Cotič, ki je prisrčno pozdravil zbrane društvenike, zahvalivši jih na tem dokazu zanimanja za društvo, kar je dobro znamenje za delovanje v novem društvenem letu. V kratkih besedah je jasno očrtal položaj društva začetkom polnopravne zavreženega društvenega leta. Ta položaj je zahteval vse pažnje odbora, izlasti pa glede finančne strani. V saniranje razmer v društvu in pa finančnega stanja je bilo posvečeno vse delo odbora. In vspeho mu je popolnoma na obe strani. (Viharen aplavz.) Iz tega razloga se je sicer društvo v tem letu izogibalo vsem sijajnim prireditvam, spojenim z večimi stroški, ali ravno to leto je pomembno v življenju „Kola“, ker je pokazalo, koliko življenske sile ima to društvo zbog zvestobe in požrtvovalnosti svojih členov. (Ponoven aplavz.)

Grda nevednost pa bi bila — je zaključil predsednik svoj nagovor — ako bi se današnji zbor ne spominjal hvaležno moža, ki je se svojo trudoljubnostjo in redko nesebičnostjo mnogo pripomogel do saniranja toliko razpoloženja med društveniki, kolikor dražstvenih financ. Gospod pevovodja Maškota je na eni strani skozi mesece brezplačno poučeval petje, a z druge strani je lepim vzgledom in vspehobuvalno besedo najugodnejše vplival na društvenike, da so se z novim ognjem oklenili društva. Predlogu predsednika, naj pride ta zahvala g. Mahkoti v zapisnik današnjega občnega zbora, so zborovalci glasno in soglasno prirejali.

Iz tajnikovega poročila, katerega prvi del je bolj podrobno razpravljalo, ter kar je predsednik na kratko omenjal, da je bilo namreč delovanje v minolem letu posvečeno notranjemu konsolidiranju društva, posnemljeno le, da gre za soniranje financ velik del zasluge odstopivšemu blagajniku, g. F. Kravosu; da šteje možki zbor — osvežen po nekoli novih, mladih in jako dobrih močeh — blizu 50 pevcev, da je obiskovanje vaj redno in da je razmerje med člani najpristržnejše, kar vse so nadobudni znaki za bodočnost.

Iz blagajnikovega poročila so doznali člani z največjim zadovoljstvom, da je denarno stanje sicer skromno, ali povsem urejeno.

Znakom vseobčnega zadovoljstva smatrati se more tudi jednoglasno vsprejeti predlog, da se volitev odbora vrši vslikom in da je bila izvolitev sama tudi jednoglasna. Izvoljeni so bili: predsednikom Makso Cotič, odborniki: Anton Vatovec, Josip Kolb, Milan Korošec, Viktor Čelik, Fran Požar, Vladimir Struševec, Avgust Lozej, Ivan Mahkota, Fran Poje. Namestniki: Ivan Slamnikar, Anton Lenasi, Viktor Golob. Pregledovalci računov: Fran Malič, Josip Lekan, Ivan Vidmar.

S ponovno zahvalo na lepi udeležbi in velikem zanimanju ter toplim apelom do novo izvoljenih odbornikov ter vseh udov za vzajemno in složno delovanje in prosep društva, je predsednik zaključil to zares lepo zborovanje.

Po občnem zboru so se društveniki skupno podali na pomembni shod političnega društva „Edinost“ v dvorani „Narodnega doma“ pri Sv. Ivanu. Po shodu so društveniki ostali v bratskem kolu in so ob pevanjem lepih možkih zborov navduševali sebe in vse navzoče občinstvo, ki je najpristržnejše pozdravljale „Kolaše“. Veliko zadovoljstvo je vzbudilo med pevci, ko je prišel med nje tudi prednik sedanjega predsednika, g. Miloš Kamuščič, ki ga je g. M. Cotič najpristržnejše pozdravil, izlasti opozorivši mlajše člene, da je g. Kamuščič vodil društvo v njega najsijajnejši dobi, katere najvišji dogodek je bila zgodovinsko-pomembna slavnost razvitja društvene zastave, ki je bila zbrala do 12.000 udeležencev.

G. Kamuščič se je v ganljivih besedah zahvalil na izkazani mu prijaznosti, zatrjuje svoje veliko radost, ko vidi svoje „Kolo“ tako čvrsto in nadobudno. Kakor občni zbor, tako se je tudi ta zabava izvršila v znamenju ljubavi in bratstva med člani, da lahko

rečemo, da je „Kolo“ pod dobrimi avspicijami nastopilo svoje novo društveno leto.

Akademični ples, ki bo dne 22. t. m., bo gotovo ena najlepših letošnjih predpustnih prireditev. Tržaški slovenski visokolci, ki so namenili čisti prebitekt svojemu p o d p o r n e m u s k l a d u, pa zaslužujejo, da jim naše slovansko občinstvo pripomore tudi do dobrega materijelnega vspeha. Kajti slovenski akademiki v Trstu so edini, ki ne dobivajo nikakoršnih podpor, kakor jih podeljujejo drugod občine in dežele, ter morajo tako sami skrbeti, da omogočijo ali vsaj olajšajo ubožnejšim tovarišem visokošolske študije. Gotovo potrebuje najbolj slovenski narod akademično izobražene inteligence; saj vidimo, da so vsa boljša mesta v domovini zasedena od tujcev. Temu ni vedno vzrok „zistem“ temveč tudi pomanjkanje slovenskih prisilcev in sicer ravno vsled tega, ker imamo Slovenci še vedno premalo akademično izobraženih moči. Temu je od pomoči le s tem, da narod v najizdatnejši meri podpira svojo mladino tekom njenih študij.

Svojo hvaležnost pokaže slovenski dijak s tem, da posveti po dovršenih študijah vse svoje moči delovanju za svoj rod. Za to je upati, da prihite tržaški Slovani v obilnem številu na ta ples v korist naše akademične mladine.

Vabila so že razposlana. Kdor je vsled pomote ni dobil, naj se blagovoli obrniti na akad. fer. društvo „Balkan“ Trst (Narodni dom, Slov. Čitalnica), kjer se dobivajo v predprodaji tudi vstopnice, sedeži in lože, in sicer vsaki dan od 11—12 ure predp. in od 5—6 ure pop.

Socij. odsek učit. društva za Trst in okolico bo imel v nedeljo 16. t. m. točno ob 9 uri v svojih društvenih prostorih sestanek. Zdi se ta ura najprikladnejši čas radi velikega javn. shoda v „Narodnem domu“. Razen izvoljenih členov so vabljene uljudno k obilni udeležbi tudi druge interesovane tovarišice in tovariši.

Velik protestni shod pripravlja N. D. O. Isti bi se moral vršiti že prihodnjo nedeljo, a da bo več časa za priprave, se je odložil na nedeljo, dne 23. januarja t. l. ob 10. uri popoldne v gledališčni dvorani „Narodnega doma“. Shod je namenjen posebno delavcem iz okolice. Na tem shodu hoče N. D. O. dati izraza neznošnim razmeram, v katerih se nahajajo tržaški slovenski delavci sploh in posebno oni iz okolice vsled pomanjkanja dela, dočim se na drugi strani otvarjajo vrata podanikom tuje države. Opozorjamo na ta važni protestni shod že danes.

Vsi v Škedenj v soboto, dne 15. jan. t. l. na javno predavanje, ki je priredi izobraževalni odsek N. D. O. v dvorani „Gospodarskega društva“ v Škedenju.

Sokolska plesna vaja. Jutri večer ob 9. uri se bo vršila običajna sokolska plesna vaja.

Ker se na tej vaji prične s poučevanjem novega plesa za Sokolsko maskarado, ki bi veljal ob enem v proslavo 25-letnega plesnega učiteljevanja brata prof. Umeka, so cenjeni plesalci naprošeni, da se te vaje polnoštevilno udeležijo. Na zdar! — Sokolski veselčni odsek.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani.

Sprejmejo se: 4 knjigovodje, 1 kontrolist, 2 poslovodji, 12 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 1 pomočnik manufakturne stroke, 3 pomoč. špeerijske stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 2 blagajničarki, 2 kontrolistinj, 9 prodajalk, 1 potnik, 2 učence.

Službe iščejo: 2 knjigovodje, 2 kontrolisti, 1 poslovodja, 22 pomočnikov mešane stroke, 3 pomočniki železninske stroke, 2 pomočnika manufakturne stroke, 10 pomočnikov špeerijske stroke, 0 pomočnik modne in galanterijske stroke, 5 kontrolistinj, 7 blagajničark, 12 prodajalk.

Posredovalnica posluje za delodajalec in člene društva poplača brezplačno, za druga pa proti mali odškodnini.

Tržaška mala kronika.

Tatvina. Tvrška A. Salto je naznanila policiji, da včeraj, ko je eden njenih težakov prevažal na vozu blago iz trga Goldoni v ul. Media, je bila raz voza vkradena odeja proti dežju v vrednosti 100 K.

Poštni urad okraden. V noči med 10. in 11. t. m. so neznanji lopovi ulomili v poštni urad na Trsteniku. Odnegli so nekoliko denarja, pečate in več pisarniških predmetov.

Nezvesta dekla. Tereza Resmann, stara 18 let, iz Celovca, dekla v ljudski kavarni Schank, je bila včeraj aretirana, ker je zaporedno vkradla svojemu gospodarju iz mizice skupni znesek 50 K.

Nezgode. V javno bolnišnico so bili vsprejeti 12-letni Josip Vidav, stanujoč na Opčinah, ki je po razbeljenem železu dobil težke oklepine na levem očesu; Brigida Maršič, aretiranka v zaporu ul. Tigor, ki je med jedjo požrla — umetno zobovje (!);

Ivan Padovan, star 67 let, vslužben v ladjedelnici pri Sv. Marku, ker si je zlomil dve rebri;

slednjič tesar Josip Kappel, star 17 let, ravnotam v služben, ker si je zlomil desno ramo. Oba zadnja sta ponesrečila na delu.

Koledar in vreme. — Danes: Hilarij šk. — Jutri: Pavel pušč. Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 6° Cels. Vreme včeraj: oblačno, burja.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno in deževno. Hladni vetrovi. Temperatura znižana. Počasno boljšanje.

Naše gledališče.

Za nedeljsko premijero vlada zares med ljubitelji našega gledališča velika napetost. Vkljub vsem skeptikom vlada odkritosrčna radost nad tem, da je našemu gledališču dana prilika vpriporiti dela domačega pisatelja, ki zasluži resno umetniško uvaževanje.

Kakor smo že naznanili, gre za tri dramatična dela: enodejanski „PO PETNAJSTIH LETIH“ in „SAMARITANCI“ ter dvodejanski „V TEMI“. Vsa tri dela izpolnijo torej gledališki večer.

Veliko seveda o teh delih ne moremo povedati, ker ne smemo preudicati sodbe občinstva, ki se na premijeri konstituira takorekoč v sodni dvor umetnosti.

Zatrja se nam pa, da so vsa tri dela scenično efektivna, iskrena se misli in da skupaj sestavljajo nekaj dramatičnih „triptihon“ silno učinkujoče dramacitete — a la Grand Guignol. Smer, ki jo je zavzel „Tugomir“, je naturalistična — s socijalnimi tendencami.

Društvene vesti.

Št. Jakobška „Čitalnica“ ima jutri v soboto plesni venček v dvorani „Trg. izobraž.“ v ulici S. Francesco št. 21. — Začetek ob 9 uri zvečer. Vstopnina za gospode 1 K, dame 60 stot.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu. Občni zbor bo dne 25. jan. 1910 ob 8.30 v Sokolovi telovadnici s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor staroste. — 2. Odborovo poročilo. — 3. Poročilo nadzornikov. — 4. Volitve. — 5. Slučajnosti.

Na zdar! Odbor.

Tržaška krajna skupina zveze avstrijskih poštinih in brz. vslužbencev vabi na družinsko zabavo, ki bo jutri 15. januarja (začetek ob 8. uri zvečer) v prostorih Restavracije „Laudon“ (ul. Stadion št. 10). Svirala bo vojaška godba. Po popoldnu bo ples. — Vstopnina za osebo 50 stot. (otroci do 10. leta vstopnine prosti).

Cisti dobicek te prireditve je namenjen vdovam in sirotam pokojnih članov tržaške krajne skupine. Uslužbenci so naprošeni, da se po možnosti v uniformi udeležijo te zabave.

Vrdejski „Sokol“ napravi svoj drugi peš-izlet v nedeljo — pri suhem vremenu — 16. t. čez Lovce, Ricmanje v Boršt na Mucco.

Zbirališče „Narodni dom“ ob 1.30 uri popol.

V petek 21. t. m. je ob 9 uri zvečer občni zbor v „Narodnem domu“ z običajnim dnevnim redom.

V soboto 29. t. m. priredi „Sokol“ svoj prvi družinski večer. — Začetek ob 9. uri zvečer.

DAROVI.

Za veliki Ciril-Metov ples združene slovenske mladine, doposlali so gg.:

Rozina Kante Sežana K 2, Milka Gombač Matavun K 3, Tavčar Jakob Trst K 4, Ivan Marušič trg. v Trstu K 2, I. V. K 2, Ignac in Marica K 10, Ščuka Anton Barkovlje K 5, Fran Stefanutti Trebče K 2, Ivan Lisjak K 1, Ana Štrukelj Trebče K 1, Marica Karš Trst K 2, dr. Anton Andrejevič Korinčičev K 10. Potom Jadranske Banke gg.: Benedikt Godina Sv. Mar. Magd. Sp. K 4, Josip Koren šol vod. v p. Gorica K 3, Bazovič A. Trst K 2, Katarina Kenda Postojna K 6, Anton Mahne Trst K 6, Peter Potočnik Gorica K 2, Anton Valentič šolski ravnatelj K 4, Sl. „Čitalnica“ v Sežani K 10, Anton Mervič šol. vodja Povir pri Sežani K 4, Karl Markuža Trst K 20, sl. Konsumno društvo pri Sv. Jakobu K 10, Fran Strekelj Trst K 5, Josip Pucich šum. nadz. Trst K 10, inž. Anton Polley Trst K 10, Ljudevit Matko tajnik Trst K 5, dr. Anton Vagaja Trst K 6, Jozo E. Ivanković Benkovač K 2, Ivan Kosmerlj Trst K 4, Rudolf Lisec Trst K 4, M. Marković Metković K 10, Andrej Žbona K 10, M. Stojič Šibenik K 10, Andrej Jakl Rupa K 20, dr. Ivan Kiseljsek Reka K 10, Fran Radešček Trst K 2.

Rodoljubnim darovateljem iskrena hvala. — Nadaljne prispevke naj se izvoli pošiljati na ugledno „Jadransko Banko“ ali gosp. Viadku Ternovcu, ulica Sette Fontana 4.

— Za fond „Slovenske šole“ v Rocolu, se je nabralo 212 K. — Na občnem zboru p. d. „Zvonimir“ 8 K. — Pri veseli družbi g. Matija Sever nabral K 2, in ostalo potom blokov. — Denar je vložen v Trg. obr. zadruzi. — Se vsem darovalcem zahvaljuje

Cir.-Met. podruž. za Rocol.

— Za moško podružnico sv. Cirila in Met. nabralo se je v gostilni v Lipici v družbi c. kr. višjih uslužbencev K 5-16. — Denar hrani uprava.

— Vrdejski podružnici družbi sv. C. in M. daroval je g. Ciril Schmidt svoje novoletno darilo od g. J. J. 1 K.

Nar. del. organizacija.

V Sv. Križu se bo vršil prihodnji nedeljo, dne 16. januarja t. l. ob 10. uri popoldne zaupni sestanek v gostilni g. Iv. Košuta, Sv. Križ št. 81.

Vesti iz Goriške.

x **Naprava ribnjakov.** Tu pa tam bi se dalo pri nas tudi z ribami zaslužiti marsikateri novčič. Ribarstvo nosi lahko jako mnogo, ako se pravilno izvršuje. Za napravo ribnjakov pomniti je osobito sledeče: 1. Ribnjak je napraviti v takem kraju in v taki zemlji, da bosta nudila ribam vedno dovolj hrane. Najboljši so ribnjaki, v katere se izliva mnogo vode s polja, travnikov, cest, ker prinašata mnogo živalskih in rastlinskih odpadkov. 2. Pritok in odtok vode se mora urediti tako, da je ribnjak vedno napolnjen z vodo iz studenca ali potoka. 3. Ribnjak mora biti vsaj na posamičnih mestih tako globok, da voda tam po zimi ne zmrzne. 4. Skrbeti se mora, da ne udara v ribnjak preveč vode in odnosa seboj rib. 5. Ribnjak ne sme biti premajhen, ker tak ne koristi mnogo in ker so ribe preveč razpoložene tatvini.

x **Opravljeno postajališče.** Ker je most čez Sočo pri Zagreju popravljen in je pristopen pešcem in lahkim vozovom, je opustila južna železnica ustavljanje brzovlakov št. 1005 in 1006 na postaji Gradišče-Zdravščina od srede 12. t. m. naprej.

x **Inozemske loterije.** Goriški inšpektorat opozarja v smislu § 438 fin. zak. na posledice, ki zadenejo one, ki kupujejo inozemske srečke (posebno ogrske razredne srečke). Na Goriškem ne manjka raznih agentov, ki skušajo neukemu ljudstvu prodajati take srečke; zato svarimo naše ljudi, naj bodo oprezní, da ne zapadejo občutnim kaznim.

Iz Renč. Veselica „Tamb. in pevskega društva Svoboda“ v Renčah, ki se je vršila 9. t. m., je dosegla lep moralen in materilen uspeh. Dvorana g. R. Žnidarčiča je bila polna. Pokazalo se je zopet, da je dvorana

Zavoroval. goveje živine v Lonjerju
vabi na svoj

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 14. jan. 1910 ob 8. uri zvečer
v prostorih gosp. Andreja Čuka št. 61.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsešnika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev odbora.
5. Volitev dveh nadzornikov.
6. Volitev dveh oglednikov.
7. Posamezni predlogi.

Na obilno udeležbo uljudno vabi ODBOR.

„Konsumno društvo“ v Banah
registrov. zadruga z neomejenim poročtvom

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 30. januarja 1910 ob 1. uri pop.
v lastnih prostorih „Konsum. društva“.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsešnika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev odbora.
5. Volitev nadzorstva in preglednikov.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi uljudno vabi ODBOR.

Pogrebno podp. društvo v sv. Križu pri Trstu
vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v ponedeljek dne 17. jan. ob 7. zveč.
v dvorani g. J. Košuta št. 6.

DNEVNI RED:

1. Poročilo predsešnika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Razni predlogi.
5. Sprejemanje novih udov.
6. Volitev novega odbora.

K obilni udeležbi uljudno vabi ODBOR.

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena,
izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bode, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu
pravemu: **Franckovem!** kavnem pridatku z **anilinom,**
iz zagrebske tovarne.

d. Kapa V. T. 1888, 5. 9. 1. V.

Veliki kinematograf BELVEDERE

TRST - ulica Belvedere 19 - TRST

Od petka dne 14. januarja, do ponedeljka dne 17. januarja 1910.

1) V DEŽELI DRUIDOV, vzeto iz življenja. (Novost). 2) MATI OBSOJENCA, Velika drama. (Novost). 3) SALA, zelo komično.

Prvi sedeži 40 st., II. 20 stot. - Otroci in vojaki 10 stot

Mnenje G. kraljevega okrajnega
zdravnika v Zagrebu **Dra. A. pl. Simić**

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

Z veseljem Vam naznanjam, da sem poskusno steklenico Vasega izdelka **ŽELEZNATO KINA VINO SERRAVALLO** (Vino di China Ferruginoso Serravallo) uporabljal z dobrim uspehom pri nekem slučaju malarije. Razun tega sem ga večkrat predpisal malokrvnim in rekonvalescentom po težkih boleznih in sicer z dobrim uspehom. Bolniki so ga jemali zelo radi in z lahkoto.

ZAGREB, 28. novembra 1895.

Dr. A. pl. SIMIĆ.

Pohišstvo solidno in elegantno
po zmernih cenah
Rafaele Italia

TRST - Via Malanton

Velika zaloga praznih buteljk

TRST, Via delle Ombrelle 5. - Telefon št. 71, Romano II.

GUIDO e UGO COEN

100.000 buteljk od šampanjca za refošk. Prodajajo in kupujejo so buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. — Velika zaloga buteljk od pol litra in 1 in pol litra. Damjane iz stekla opletene. Prevzamejo se doposliljave na deželo. Kupuje razbito steklo vsake vrste.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metodija!

Točna in solidna postrežba.

Prvo primorsko podjetje za prevažanje pohištva in spedicij, podjetje

Rudolf Exner, Trst

VIA DELLA STAZIONE št. 17

Filijalke: v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohišstvo, dolgih 6 do 8 metrov.

Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse svetovne proge. Sprejema se tudi pohišstvo in druge predmete v shranjevanje za to pripravljena soha skladišča.

EDINI TRŽAŠKI ZAVOD ZA ČISCENJE
IN ŠEBANJEVANJE PREPROG „VACUM CLEANER“.

Točna in solidna postrežba.

PANIFICIO

renomirana tvornica za pečenje izvrstnega

čajnega in dezertnega kruha.

Predno nakupite pohišstvo, blagovollite obiskati
zalogo pohištva Angelo Palma
TRST, ulica Giosuè Carducci 20, kjer najdete solid. blago
po najnižjih cenah.
Pri nakupovanju jedilnih, spalnih in prejemnih sob, posebno olajšave: novoporočencem

za take prireditve veliko premajhna. Domačini in zvesti naši okoličani so tvorili večino. Pa saj jim Rencani na poletnih veseljih hvaležno vračajo obisk. Sedeži I. vrste pa so nekako samevali.

Pevske točke so dosegle popoln uspeh. Dvojakova dvospeva Prstan in Tolažba, spremljevanjem orkestra, sta zelo ugajala. Ljubke so bile gospice pevke v lepih nar. nošah. Aljažev moški zbor z bariton-solo so peli izvrstno; G. Delpin ima krasen bariton. Največji uspeh pa je dosegla pesem: Veseli bratci. To je ciklus narodnih pesmi v veseli družbi. Te je povezal v venček naš rojak, znani skladatelj g. Lavoslav Pahor, ter dodal izvrstno orkestralno spremljevanje. Pesem v katerem se menjajo moški zbori, mešani zbori z raznimi solo-partijami, je bila peta dovršena in se je morala ponoviti. Društvo Svoboda je g. Pahorju lahko hvaležno.

Ravno s tako dovršenostjo je g. Pahor dirigiral svojo kompozicijo za orkester po narodnih motivih pesmi: Bom šel na planince, Kje so moje rožice itd.

Igra: Poglavje I. II. in III. je sicer ugajala, a je bila premalo naštudirana.

x Ogenj je nastal v seniku posestnika Franceta Vižintina v Sovodnjah. Zgorelo je precej blaga, vendar škoda pokrita z zavarovanjem.

Vesti iz Istre.

„Istra“, dramatski skup za zapadno Istro bo imela svojo redno letno skupščino v sredo 19. t. m. v „Citalnici“ v Kopru ob 7-ih zvečer.

Ker „Istra“ neče politikovati, a tudi ne konkurirati z drugimi bratskimi društvi — saj je popolnoma sama v svoji stroki — ampak nositi le samozavest in prosveto med narod, ki ima sploh tako breme malo šol in vse premalo učiteljev, vse preveč pa separatistov, — upamo, da jo bodo umevali in podpirali vsi, ki mislijo pošteno in dobro z narodom.

Priprosti, nešolani narod, glej zaupno v popolnoma demokratično urejeno društvo, kjer so vsi enakovredni; — inteligentje pa se ne sramujte sodelovati, saj smo vsi ljudje tisti, ki orjejo in tisti, ki študirajo zakone ali pobirajo davke, — popolnoma enako vstvarjeni.

Sedaj, ko ima „Istra“ svoj oder in lepo dramsko knjižnico, mogla bi res cveteti ter donati neprecenljivih koristi, samo da bi imela podpore od tam, odkoder bi jo morala imeti.

Kdor še ni vpisan članom, potrudi se še pred skupščino! Podpornik je vsak, ki vsako leto vsaj enkrat žrtvuje za „Istro“ grotno ali duševno ali denarno pomoč.

Živela vsa narodna društva, a živela posebno „Istra“, ki je sama te stroke v deželi!

Prihitite na skupščino vsi, ki blago mislite!

Združništvo v Istri. V Istri je sedaj 141 deloma slovenskih deloma hrvatskih združenj. Med temi je 67 posojilnic, 39 gospodarskih združenj, 30 konsumnih druženj, 4 mlekarske, 3 mlinarske, 4 ribiške, 2 vinarske in 1 kletarska združenja.

Tujci v Opatiji. Od 1. do 5. januarja 1910 je obiskalo Opatijo 133 oseb. Dne 5. januarja 1910 je bilo navzočih 1054 oseb.

Vesti iz Štajerske.

Nov odvetnik v Celju. Drž. in dež. poslanec dr. Ivan Benkovič se je te dni iz Brežic preselil v Celje, kjer je otvoril svojo pisarno.

Strupene kače na Štajerskem. Kakor prejšnja leta, tako se je tudi lani izplačevalo za ubite strupene kače, katere se je ali cele ali pa samo glavo poslalo zoologičnemu oddelku graškega Joanneja po 50 stot. Vsega skupaj se je lani vposlalo 6831 ubitih strupenih kač in sicer 4344 gadov in 2487 možganskih. Iz Spod. Štajerske se je poslalo skoraj izključno modrase; le iz celjskega okraja se je poslalo 2 gada.

S sekiro ubil je v Konjicah posestnikov sin Anton Fuhrmann 3. t. m. rudarja Alojzija Spile ob 3. uri zjutraj. Malo prej sta se med seboj prepirala. Spile se je zgrudil takoj mrtev na zemljo in umrl na mestu. Fuhrmannu so orožniki aretovali in ga izročili okr. sodišču.

Gospodarstvo.

Emisija 140.000.000 Kron avstrijske rente. Kakor že znano, ustanovila je avstrijska pošta hranilnica nov konzorcij za razprodajo nove emisije avstrijske kronske rente.

V ta konzorcij je bilo vsprejetih 22 avstrijskih bank in sicer 8 dunajskih in 14 v drugih glavnih deželnih mestih. Člen tega sindikata je tudi „Jadranska banka“ v Trstu, katere vsprejema že danes prijave glede nakupa rente in je v stanu — ker direktno participira na emisiji — prepustiti rento svojim klientom na podlagi izredno kulantnih pogojev.

Zimsko zalivanje. Po zimi potrebuje rastlina le malo vlage, zato jo je tudi bolj poredkoma zalivati. Cvetlicam, ki se hranijo v sobi, zadostuje enkratno zalivanje v tednu. Seveda se ravna to tudi po sobni gorkoti in velikosti loncev, v katerih se cvetlice nahajajo. Vsekakor se ne sme dopustiti, da začnejo cvetlice veneti.

Zalivati pa se ne sme z mrzlo vodo. Najboljša toplota za vodo je ona okoli 18° C, prilično tista, ki jo ima poletna voda. Vode pa ne smemo greti na ognju, ker bi ji ušlo preveč ogljikove kisline, ki deluje blagodejno na zemljo, marveč priliti ji je toliko kropla, da se vsa, kakor povedano, stopi. Najboljši čas za zalivanje je jutranji.

Zadnje brzojavne vesti.

Državnozborna dopolnilna volitev v Pragi.

PRAGA 12. Današnje dopolnilne državnozbornske volitve v 3. praškem volilnem volilnem okraju vršile se vsled odstopa dr. Srba, se je vdeležilo 6690 volilcev. Od teh je bilo 4422 veljavnih glasov. Potrebna je ožja volitev med Risanom (mladočehom) in Sokolom (radikalcem). Ožja volitev bo 19. t. m.

Pretilno pismo dr. Kramaru.

DUNAJ 13. „Slov. koresp.“ poroča: Češki poslanec dr. Kramar je povodom večrajšnje nadomestne volitve v Pragi prejel pretilno pismo, v katerem se mu kakor škodljivcu češkega naroda za slučaj izvolitve mladočehskega poslanca žuga s smrtjo. Pismo je podpisano: Za usmrčenje psa Kramarja izžrebani narodni socijalisti.

Izkopano truplo bivše Hofrichterjeve neveste.

LITOMERICE 13. Včeraj so izkopali truplo umrle gđe. Amlacher, bivše neveste nadporočnika Hofrichterja. Navzoči so bili generalni avditor, trije avditorji, štabni nadzdravnik, vsi iz Dunaja, mestna svetovalec dr. Ribica in dr. Mayer, kakor tudi župnik Giesecke. Truplo so izkopali ob 8. uri zjutraj pod strogo vojaško kontrolo in je dvakrat fotografirali. Na glavi trupla je še venec iz mirte, ki je bil še precej dobro ohranjen. Zemeljski ostanki Amlacherjeve so bili do oprsa večidel že strohnjeni. Komisija je shranila v steklene posode nekoliko prsti iz groba, dele mesa od trupla, da jih bodo kemično preiskali. Uspeh te preiskave se bo sporočil avditorju Kunzu, ki vodi preiskavo Hofrichterjeve afere.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Gosp. A. X., ki se pritožuje proti zdravniški postaji, prosimo, da se zgleda v našem uredništvu.

Kapitalista z večjo svoto denarja se išče za neko velevalno podjetje. Ponudbe pod šifro „KAPITALIST“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 38

Ugodna prilika! Prodajam šivalni stroj „Singer“, nov s pritliklami za 64 kron. Naslov: Via Giulia št. 24, pritliklje. 62

Pri podiranju palače pomorske vlade v ulici Sanità so na prodaj kope, tavele, popolna okna s tremi zapirali in kamenom in popolna vrata po polovični ceni. 59

Odlikovani fotografski atelje A. JERKIČ, Trst, ul. Poste 10, Gorica, Gosposka ulica 7. 2129

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

Cepljena drevesca in trije vsake vrste ima na prodaj po nizki ceni „UZOR GOSPODARSTVO“ — Pazin — (Istra). 27

Josip Stofa mizarar, Trst, ulica B. Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizararska dela. 27

Saloga tu- in inozem. vin, spirita, likerjev in razprodaja na debelo in drobno

Jakob Perhanc, Trst

Via delle Acque 6, nasproti Caffè Centrale

Velik izbor francoskega šampanjca, penecih de sernah italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mosella in Ohianti. Rum konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovci ali vovoci in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz do tličnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Raz pošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Jutri v soboto, dne 15. Januv. 1910

Javni ples

v Grotti po celi dvorani od 9. ure zvečer do 4. ure zjutraj. Pri plesu svira Kontovelski Tamb. zbor.

VSTOP 60 VINARJEV.

Za obilno udeležbo se priporoča IGNAC.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje počene kave.

Josip Črnigoj

priporoča slav. občinstvo svojo

pekarno in sladčičarno

O pustnem času dobiva se tudi gorkih kropfov.

Ulica Ferriera 37 vogal ul. Conti.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Dr. Viktor Bandel

Trst, ulica San Giovanni 7, I. nadp.

po 9. do 1. in od 3. do 6.

Izvršuje vsakovrstna brušenja

Rodolfo Botteri

brusar, via Belvedere št. 26

Velika zaloga rezilnih predmetov, britev, škarij, nožev vseh velikosti. Vajenec, ki hodi po hišah, nosi devizo z mojim imenom.

izborno in točno po nizkih cenah

Nova prodajalnica

kuhinjskih potrebščin

košev, stolic, stekla, lesenih predmetov, svetilk, žlic, vilic, kozarcev in buteljki za krčmarje. Jos. Adamich, Trst

ulica Giulia vogal ulice Kandler št. 10.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Posestniki pisalnih strojev.

Kdor se hoče izogniti nadležnim in dragim popravilam ter želi ohraniti pisalni stroj v popolnem redu in brezhibnem stanju naj ne zamudi naročiti se za mesečno čistjenje in vzdrževanje pisalnih strojev, s čimer se zamenja stroj za neomejen čas in trajno delovanje. CENA K 1.— na mesec za stroj. Alfred Kubiček, Trst Corso štev. 23, prvo nadstropje. (Popraviljalnica pisalnih strojev s zalogo pečatov barv, trakov itd. itd.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hočete se prepričati?

oniščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuova

(vogal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke nastumi za otroke. Površniki, močne jope, kožani in vrnih palstov. Obleke za doma in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremotljivi plašči (pristni angleški) Specialiteta: blago tu- in inozemskih tovarov. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Kdor hoče dober zajutrek

naj se oglasi pri

Anton Ivančič-u, Trst

ulica della Stazione štev. 13

kjer dobi gnat, salami, sir in razne sianine kakor tudi raznovrstna vina in vedno sveže

Dreherjevo pivo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

RIHARD NOVAK & C.

Pekarna in slaščičarna s

prodajo moke

TRST — ULICA FARNETO ŠT. 23

Specialiteta: Biskotini

Ob priliki prazn. „Vseh

Svetih“ — FAVE — iz

mandeljnov po K 2.40

300 kilogram. 300

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

V krojačnici Amalija Pod-

gornik Trst, ulica Farneto št. 40

odlikovani z diplomom na raz-

stavi malih obrti, izvršujejo se obleke

za gospe in sicer po zadnjih uzorcih

in pariškem kroju. Paletots, Blouses in

plesne obleke. Cene zmerno. Sprejmejo

se gospice v poduk proti mali odškodnini.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

SAMO

MINOS PRALNI PRAŠEK

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILIONI

Je tisti, o katerem pravi znani in odlični kemik milne

industrije, g. dr. K. DEITE — Berlin, da ima veliko

pralno moč večjo nego milo ali milo in soda

ne da bi se lotili perila.

Minlos^{ov} pralni prašek

je torej najboljši, kar se more rabiti za pranje perila, varuje perilo kar se najbolj da misliti, je POČENI in daje

bliščečo beloto in je popolnoma brez duha.

Zavitek 1½ kg stane samo 30 vin.

Dobiva se v trgovinah z drogerijami, kolonialnim blagom in milom.

Na debelo L. Minlos

Dunaj, I. Mölkerbastei 3.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

!Emporij!

„ALLA MODA TRIESTINA“

Trst - ulica Farneto štev. 4.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ODPRLA SE JE

NOVA — PRODAJALNICA

manifakturnega blaga

ter blaga vsake vrste, konfekcionirana, kakor tudi drobniarje. Lastna izdelovalnica. Krojačnica za ženske izdelke.

Veliko iznenadenje!

!! Cela oprema za noveste zastoj !!

Se priporoča trdka BORSATTI & Co

LA FILIALE DELLA BANCA „UNION“

(Filijalka Banke Union) v Trstu

se bavi z vsemi bančnimi in meničnimi operacijami.

Tekoči računi in računi

na bančni žiro

v krosah ali v inozemskih vrednostih

po jako ugodnimi pogoji po dogovoru.

Inkas

afektov, dokumentov, odreskov in izrebranih sredstev.

Izdaja hranilne knjižice ter obrestuje vloge po

3 3/4 %

Rental davok od hranilnih vlog plačuje zavod sam.

Daje predujme

na vrednote in karate parnikov i. t. d.

Izdaja in kupuje po dnevnem kurzu

(presto vsakodnih sredstev)

menične vrednote neapeljske banke (Banca di Napoli), italijanske banke

(Banca d'Italia) in siciljanske banke (Banca di Sicilia).

Odpira kredite v nozemstvo proti listinam. — Izdaja kreditna pisma.

ODDELEK ZA BLAGO.

Daje predujme

na blago, polico, warrant i. t. d.

Odpira carinske kredite.

Kupuje in prodaja blago v homisiji.

ODDELEK ZA SLADKOR.